

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 245g/2023

privind excepția de neconstituționalitate a
punctului 28 din Regulamentul cu privire la modul de aplicare a facilităților
fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială,
aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 474 din 20 aprilie 2016

*(conducerea mijlocului de transport cu destinație specială de către
persoana abilitată cu atribuții de însoțire/îngrijire a persoanei cu
dizabilități locomotorii)*

CHIȘINĂU

21 decembrie 2023

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dnei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Ana Florean, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 9 noiembrie 2023,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 21 decembrie 2023, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a punctului 28 din Regulamentul cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 474 din 20 aprilie 2016, ridicată de dl avocat Eugeniu Iurașco în interesele dlui Victor Condur, parte în dosarul nr. 3-46/2023, pendinte la Judecătoria Cahul, sediul Central.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Evgheni Bancov de la Judecătoria Cahul, sediul Central, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Circumstanțele litigiului principal, așa cum au fost formulate de autorul excepției, pot fi rezumate după cum urmează.

4. Dl Victor Condur, fiind persoană cu dizabilități ale aparatului locomotor, a importat un automobil, cu acordarea de facilități fiscale și vamale pe baza articolului 49 alin. (3) din Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități. Dl Victor Condur susține că i-a încredințat fiului său mijlocul de transport în vederea procurării medicamentelor necesare și reînnoirii protezelor sale.

5. La 3 februarie 2023, dna inspector Elena Boghean din cadrul Biroului vamal Sud a emis o decizie de regularizare, prin care a constatat că mijlocul de transport este utilizat, de fapt, în alte scopuri, și l-a obligat pe dl Victor Condur să achite suma de 217 375,40 lei, cu titlu de obligație vamală, și suma de 36 872,74 lei, cu titlu de penalitate. Dna inspector a constatat că dl Victor Condur a încălcat, *inter alia*, Regulamentul cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație

specială, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 474 din 20 aprilie 2016. Dl Victor Condur a formulat o acțiune în justiție împotriva acestei decizii.

6. În cadrul procesului, dl Victor Condur a ridicat excepția de neconstituționalitate a punctului 28 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 474 din 20 aprilie 2016, care permite conducerea mijloacelor de transport introduse cu acordarea de facilități fiscale și vamale, de către persoanele abilitate cu atribuții de însoțire/îngrijire a acestora, doar dacă sunt împuternicite cu acest drept în baza certificatului eliberat de către structura teritorială de asistență socială, conform anexei nr. 4 la Regulament.

7. La 30 octombrie 2023, Judecătoria Cahul, sediul Central, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis, în acest sens, o sesizare la Curtea Constituțională.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 48

Familia

„(1) Familia constituie elementul natural și fundamental al societății și are dreptul la ocrotire din partea societății și a statului.

(2) Familia se întemeiază pe căsătoria liber consimțită între bărbat și femeie, pe egalitatea lor în drepturi și pe dreptul și îndatorirea părinților de a asigura creșterea, educația și instruirea copiilor.

(3) Condițiile de încheiere, de desfacere și de nulitate a căsătoriei se stabilesc prin lege.

(4) **Copiii sunt obligați să aibă grijă de părinți și să le acorde ajutor.”**

9. Prevederile relevante ale Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 474 din 20 aprilie 2016, sunt următoarele:

VI. Conducerea mijloacelor de transport destinate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor

„28. Se permite conducerea mijloacelor de transport introduse în condițiile menționate la art. 124 alin. (14) pct. 1) din Codul fiscal nr. 1163/1997, art. 28 lit. z) pct. 1) din Legea nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal și pct. 11 subpct. 1) din nota la anexa nr. 2 la aceeași lege, art. 20 alin. (4¹) pct. 1) din Codul vamal al Republicii Moldova nr. 1149/2000, **doar de către persoanele cu dizabilități ale aparatului locomotor sau de către persoanele abilitate cu atribuții de însoțire/îngrijire a acestora, împuternicite cu acest drept în baza certificatului eliberat de către structura teritorială de asistență socială, conform anexei nr. 4 la prezentul Regulament.”**

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. Autorul sesizării menționează că, potrivit prevederilor contestate, mijloacele de transport care au fost introduse cu acordarea de facilități fiscale

și vamale pot fi conduse doar de către persoanele cu dizabilități ale aparatului locomotor sau de către persoanele abilitate cu atribuții de însoțire/îngrijire a acestora, împuternicite cu acest drept pe baza certificatului eliberat de către structura teritorială de asistență socială.

11. În opinia autorului, condiția deținerii unui astfel de certificat în cazul în care persoana abilitată cu atribuții de însoțire sau îngrijire este rudă de gradul întâi cu persoana care o însoțește sau o îngrijește contravine articolului 48 alin. (4) din Constituție, care prevede că copiii sunt obligați să aibă grijă de părinți și să le acorde ajutor.

12. Prin urmare, autorul susține că norma contestată îi încalcă dreptul constituțional de a beneficia de grija și ajutorul fiului său prevăzut de articolul 48 alin. (4) (*familia*) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

13. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

14. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității hotărârilor Guvernului, în prezenta cauză a unor prevederi din Regulamentul cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 474 din 20 aprilie 2016, ține de competența Curții Constituționale.

15. Excepția de neconstituționalitate este ridicată de o parte în proces și este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

16. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie punctul 28 din Regulamentul cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 474 din 20 aprilie 2016. Curtea constată că prevederile în discuție nu au mai făcut obiect al controlului de constituționalitate.

17. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză de contencios administrativ care are ca obiect verificarea legalității unei decizii de regularizare a obligației vamale emisă pentru încălcarea, *inter alia*, a normelor contestate. Curtea notează că prevederile contestate pot fi aplicate la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

18. În jurisprudența sa, Curtea a stabilit că controlul constituționalității hotărârilor Guvernului ține de competența Curții Constituționale, dacă criticile de neconstituționalitate se raportează la încălcarea vreunei prevederi constituționale (a se vedea DCC nr. 30 din 22 martie 2022, § 16). Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental.

19. Autorul sesizării susține că norma contestată îi încalcă dreptul constituțional de a beneficia de grija și ajutorul acordat de fiul său pentru că prevede condiția prezentării certificatului eliberat de structura teritorială de asistență socială în care se menționează persoana abilitată cu atribuții de însoțire/îngrijire a persoanei cu dizabilități locomotorii.

20. Curtea subliniază că articolul 48 din Constituție conține garanții care protejează familia în general și stabilește dreptul la respectarea și ocrotirea vieții de familie. Alineatul (4) din norma constituțională reglementează o valoare definitorie pentru raporturile dintre copii și părinți, și anume obligația copiilor de a avea grijă de părinți și de a le acorda ajutor.

21. Cu referire la criticile autorului, Curtea notează că, spre deosebire de drepturile prevăzute de normele infraconstituționale, drepturile garantate de Constituție se caracterizează prin generalitate și stabilesc mai curând linii directoare, decât oferă detalii sau reglementează relații sociale concrete. Transpunerea și dezvoltarea normei constituționale se realizează de către legislator sau executiv prin adoptarea de acte normative, potrivit competenței lor.

22. În prezenta cauză, Curtea reține că legislatorul a decis scutirea de accize a mijloacelor de transport, indiferent de termenul lor de exploatare, importate și livrate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor pe baza articolului 49 alin. (3) din Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, reutilitate în mod corespunzător (a se vedea art. 124 alin. (14) din Codul fiscal). Dat fiind faptul că legislatorul a stabilit înlesniri la plata accizelor aferente mijloacelor de transport în cazul persoanelor cu dizabilități locomotorii, era necesară stabilirea prin lege a modalităților de utilizare a acestor bunuri.

23. Articolul 20 alin. (4¹) pct. 1) din Codul vamal permite introducerea și plasarea sub regim vamal de import a mijloacelor de transport, indiferent de termenul lor de exploatare, importate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor. Aceste persoane pot beneficia de facilitatea fiscală și vamală respectivă cu condiția utilizării mijloacelor de transport menționate exclusiv în conformitate cu destinația lor finală. Modul de introducere, de plasare sub regim vamal de import a mijloacelor de transport menționate și de beneficiere de facilitatea fiscală respectivă este stabilit de Guvern.

24. Așadar, având în vedere că mijloacele de transport în discuție sunt destinate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități locomotorii și au fost exceptate de la plata taxelor vamale și a accizelor aferente, norma contestată stabilește că acestea urmează a fi exploatate exclusiv în acest scop și doar de către un cerc restrâns de persoane.

25. Potrivit normei contestate, mijloacele de transport în discuție, care au fost importate cu acordarea de facilități fiscale și vamale, pot fi conduse de înseși persoanele cu dizabilități locomotorii sau de către persoanele abilitate cu atribuții de însoțire/îngrijire a acestora, împuternicite cu acest drept în baza certificatului eliberat de către structura teritorială de asistență socială.

26. Curtea notează că dreptul autorului de a beneficia de grija și ajutorul fiului său în virtutea articolului 48 alin. (4) din Constituție nu împiedică executivul să adopte hotărâri care, datorită specificului obiectului de reglementare și subiectelor vizate, impune respectarea unor condiții pentru a asigura îndeplinirea scopului de reglementare.

27. Astfel, Curtea subliniază că conducerea mijlocului de transport de către persoana abilitată cu atribuții de însoțire sau îngrijire a persoanei cu dizabilități locomotorii, cu condiția ca aceasta să dețină certificat de confirmare de către structura teritorială de asistență socială, nu restrânge

dreptul părinților de a beneficia de grija și ajutorul copiilor. Copiii au posibilitatea de a obține certificatul care le confirmă atribuțiile de însoțire sau de îngrijire a părintelui cu dizabilități locomotorii și să conducă mijlocul de transport destinat acestui scop.

28. Totodată, Curtea menționează că obligația copiilor de a întreține părinții aflați în dificultate nu se limitează la deplasarea cu automobilul părintelui în locul persoanei abilitate, ci are un domeniu de aplicare mai general. Legea permite copilului să utilizeze propriul automobil pentru deplasarea părintelui său. Faptul că legislatorul a limitat cercul persoanelor care pot utiliza automobilul cu destinație specială nu presupune că această măsură împiedică copiii să-și îngrijească părinții aflați în dificultate, dat fiind posibilitățile variate ale acestora de a le acorda ajutorul cuvenit.

29. Prin urmare, Curtea constată că sesizarea în cauză nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a punctului 28 din Regulamentul cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 474 din 20 aprilie 2016, ridicată de dl avocat Eugeniu Iurașco în interesele dlui Victor Condur, parte în dosarul nr. 3-46/2023, pendinte la Judecătoria Cahul, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 21 decembrie 2023

DCC nr. 188

Dosarul nr. 245g/2023